

PROGRAM DEĞERLENDİRME SÜRECİ-I
(Konu Özeti-10)

- Program değerlendirme, programı geliştirmek amacıyla elde edilen verilerin bir araya getirildiği ve yargıya varıldığı sistematik bir süreçtir.
- Sürecin temel aşamalarını Yüksel ve Sağlam, program değerlendirme yaklaşımlarından ve modellerinden bağımsız olarak üç aşamayı içeren bir bakış açısıyla ele almışlardır. Bunlar;
  - Planlama
  - Uygulama
  - Değerlendirme

Planlama

- Bilimsel bir sürecin izlendiği bu süreçte;
  - Değerlendirme amacına karar verilerek bağlamın tanımlanması,
  - Veri toplama yöntemlerine karar verilmesi,
  - Ölçme araçlarının hazırlanarak nasıl ve ne şekilde uygulanacağının belirlenmesi

  gibi kararlar alınır.
- Bu aşamada öncelikle değerlendirme amacına karar verilmesi gereklidir.
- Değerlendirme için başlangıç noktası, neyin değerlendirileceğini tanımlamaktır.
- Değerlendirmenin hangi amaçla yapılacağının belirlenmesi ve açık bir biçimde ortaya konması, izleyen aşamalardaki kararları etkileyen önemli bir noktadır.
- Amaçlar; öğretmen, öğrenci, yönetici, programın yürütülmesinde sorumlu karar organı vb. paydaşlarca ya da değerlendirme sonuçlarını kullanacak bireylerin gereksinimleri doğrultusunda oluşturulur.
- Bu sürecin en önemli kısmı;
  - Değerlendirmenin neden yapılacağı,
  - Bulgularının hangi amaçla ve kim tarafından kullanılacağı,
  - Daha önce değerlendirilip değerlendirilmediği,
  - Maliyeti gibi konuların açıklığa kavuşturulması
- Bunlardan sonraki kritik karar, değerlendirmecinin kim olduğuyla ilgilidir.

Değerlendirme Sürecini Yürütenler

Dış Değerlendirmeciler	İç Değerlendirmeciler
Bağlamın dışında, projeyle ilgisi olmayan, bağımsız kişiler.	Programın içindeki kişiler.

- Programın durumuna göre biri ya da her ikisi sürecin bir parçası olabilir.

PROGRAM DEĞERLENDİRME SÜRECİ-2 (Konu Özeti-10)

- Değerlendirme yaklaşım ve modellerine karar verilmesi yine planlama aşamasında önemli görülen boyutlardan biridir.
- Planlamanın sonraki aşamasında istenen değerlendirme, soru ve ölçütlerinin belirlenmesidir.
- Planlamanın son aşamasında ise değerlendirme uygulamasının planlanması, bu amaçla süreci etkili bir biçimde sürdürmeye yönelik bir iş akışının oluşturulması önerilir.

Uygulama

- Planlama aşamasında alınan kararlar işe koşulur.
- Hazırlanan veri toplama araçları kullanılarak değerlendirilecek durumun anlaşılmasına yönelik veriler toplanır.
- Veri toplama araçları, araştırma yöntemi çerçevesinde belirlenir. Bunlar; sınav sonuçları, ölçekler, testler, gözlemler ve görüşmeler olabileceği gibi konuyla ilgili doküman inceleme de olabilir.
- Bu süreç tamamıyla bilimsel anlayışa dayalı olarak geçekleştirilir.
- Uygulamanın son aşaması raporlaştırmadır. Elde edilen sonuçların raporlaştırılması değerlendirme sürecinin vazgeçilmez bir aşamasıdır.

Değerlendirme

- Program değerlendirmenin son aşaması yine değerlendirmedir.
- Değerlendirme süreci analiz edilir.
- Meta değerlendirme olarak da adlandırılır.
- Değerlendirmecilerin de öz değerlendirme yapmalarına olanak sağlanır.

PROGRAM DEĞERLENDİRME SÜRECİ-2
(Konu Özeti-10)

Ornstein ve Hunkins de program değerlendirme yaklaşımlarından bağımsız bir biçimde değerlendirme sürecini, çoğu araştırmacı tarafından kabul gören bir dizi adımlar olarak açıklamaktadır.

Bu adımlar;

- Değerlendirilecek programdaki olguya odaklanma: Neyin değerlendirileceği ve hangi tasarımın kullanılacağına karar vermesi gerekir.
- Bilginin toplanması: Değerlendirmeci gerekli bilgi kaynaklarını tanımlamalı ve buna göre bilgiyi toplamalıdır.
- Bilginin organize edilmesi: Bu adım, hedef kitlenin bilgiyi yorumlamasını ve kullanmasını olanaklı kılacaktır.
- Bilginin analiz edilmesi: Değerlendirmenin odağına uygun analiz tekniğini seçme ve uygulamayı içerir.
- Bilginin raporlaştırılması: Elde edilen sonuçların bilimsel ölçütlere uygun bir biçimde bir rapor hâline dönüştürülmesini içerir.
- Bilginin sürekli olarak gözden geçirilmesi: Bu aşama ise program değerlendirmenin sürekliliğini vurgulayan bir aşamadır.